

➤ Procuradors. Evolució constant

PLA ESTRATÈGIC

La Procura reclama un sistema judicial més eficient

El retard en l'execució de sentències reté més de 50.000 milions d'euros als jutjats catalans

Àngela Plaza | MONOGRÀFICS

Al'espera de conèixer la resolució definitiva de l'avantprojecte de llei de serveis i col·legis professionals i, d'aquesta manera, dibuixar amb més precisió el futur de la seva professió, el Consell de Col·legis de Procuradors dels Tribunals de Catalunya ha elaborat una sèrie de propostes que valoren la importància de les seves funcions i que, per una altra banda, podrien suposar una millora d'un sistema que, segons la seva opinió, encara arrossega moltes carències que afecten directament la seva eficàcia. El primer Congrés de la Procura Catalana, que va tenir lloc el mes de març d'aquest any, va ser l'escenari escollit per presentar el Pla Estratègic de la Procura. L'estudi ha estat realitzat per Francisco Ramos, catedràtic de Dret Processal de la Universitat Pompeu Fabra; Marta Llorens, doctora en Dret, i David Coloma, director de la consultoria Cynertia Consulting.

SITUACIÓ ACTUAL. Pel Consell de Col·legis de Procuradors, la justícia espanyola ha aconseguit un alt grau d'eficàcia pel que fa a dictar sentències, però no a l'hora de portar a terme la seva execució. Segons un informe de la Fundació Wolters-Kluwer, l'execució en l'àmbit jurídic espanyol suspèn en temps i en capacitat de resposta a la ciutadania. Una situació que genera, en el cas dels jutjats catalans, que actualment estiguin acumulades reclamacions econòmiques en tràmit que superen els 50.000 milions d'euros. "El 2011, la Generalitat parlava de 40.000 milions immobilitzats, que representaven un 20% del PIB de Catalunya. Amb la crisi, suposem que aquesta xifra deu haver augmentat",

INICIATIVES

➤ **El projecte dotaria el gremi de més competències per agilitzar les execucions civils**

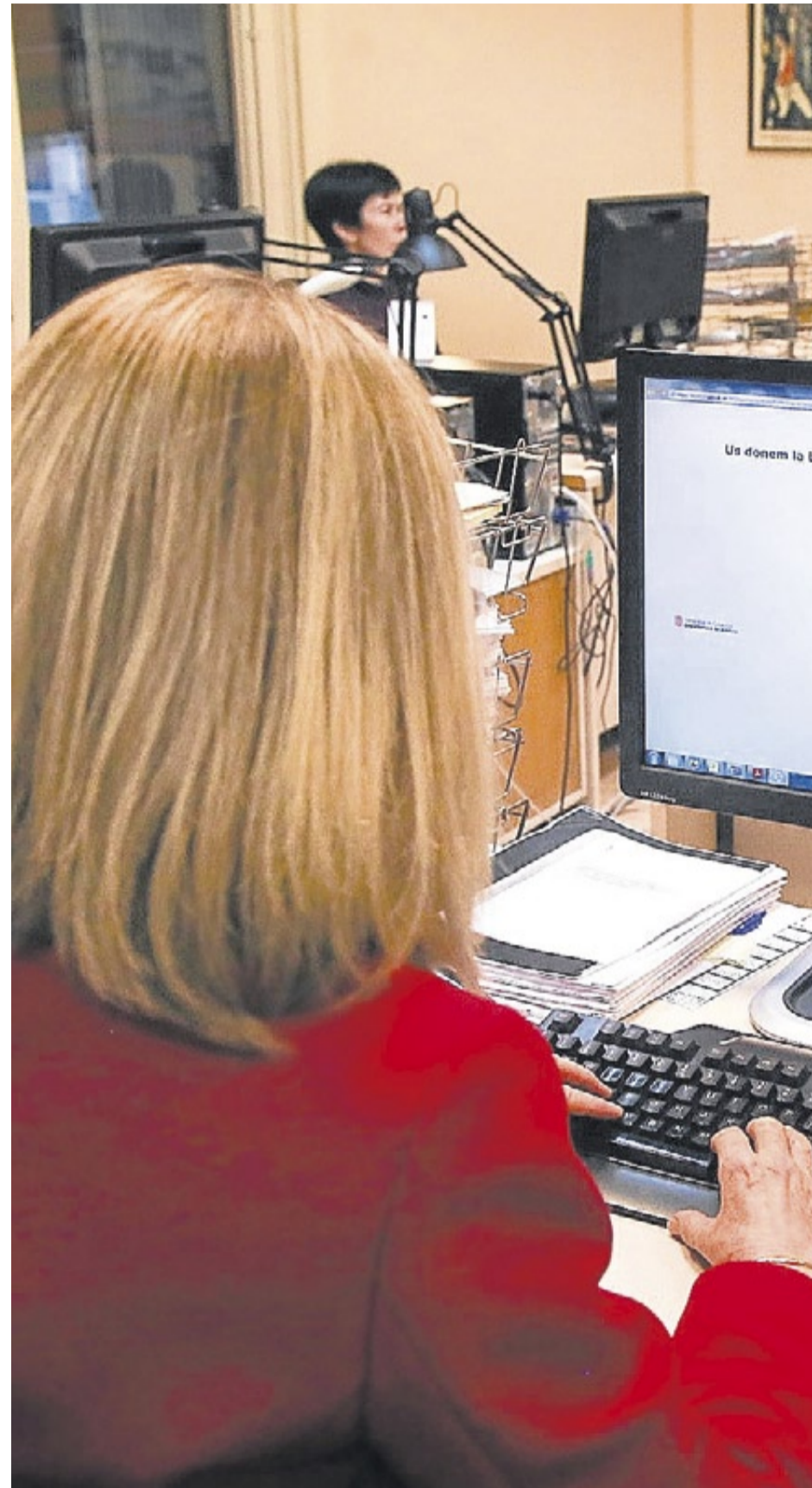
➤ **La posada en marxa de les mesures reduiria un terç el temps d'espera actual**

➤ **Els professionals catalans també sol·liciten una revisió de les lleis processals**

explica Ramon Daví Navarro, vicedegà del Col·legi de Procuradors dels Tribunals de Barcelona. "Aquesta situació comporta greus conseqüències socials, especialment econòmiques. Segons un estudi del Banc d'Espanya, la inversió econòmica es retreu als països amb sistemes judicials ineficaços a causa de la percepció que no hi ha garanties de seguretat jurídica".

MÉS CAPACITATS. El col·lectiu de la Procura reclama un nou marc competencial per canviar aquesta situació. El pla estratègic estableix com a peça clau la figura del procurador a l'hora d'assumir la gestió d'un nou sistema d'execució civil. "Per la nostra formació tècnica i pràctica, som els operadors jurídics més ben preparats", indica Daví Navarro. "La ciutadania podria escollir entre una execució portada a terme per funcionaris o per procuradors, i això permetria descongestionar el sistema judicial i optimitzar els recursos humans disponibles per reduir els terminis del procés judicial". Per Daví Navarro, aquesta situació aportaria una eficàcia més elevada perquè, al ser professionals liberals, serien avaluats constantment pels seus resultats.

A més d'aconseguir la màxima agilitat en l'execució de les sentències, el col·lectiu de procuradors considera primordial realitzar les execucions assegurant el compliment de les garanties legals. Com més eficiència, més rapidesa en la resolució de sentències, i això es traduiria en un impacte tan reduït com fos possible per al patrimoni dels litigants. "Els procuradors serien els que portarien a terme les ordres judicials. La funció jurisdiccional continuaria en mans de jutges i secretaris", explica Daví Navarro. "Des del moment en què l'execució fos

acordada pel tribunal, el procurador reduiria els temps actuals, i això suposaria un estalvi de recursos per a l'oficina judicial". Cal destacar que un terç dels escrits que entren en un jutjat són simplement tràmits. Amb un sistema més eficaç i ràpid, es reduiria una tercera part la feina acumulada als tribunals.

Un altre dels aspectes fonamentals que la procura considera que necessita una revisió és l'accés a les bases de dades. Segons el pla estratègic, per millorar l'eficàcia del sistema és necessari que els procuradors puguin accedir a les bases de dades de l'Agència Tributària i conèixer així els béns disponibles per executar una sentència, tràmit que facilitaria els embargaments, la custòdia i dipòsit de béns, el requeriment a tercers o executar embargaments de manera

més efectiva. "Només és qüestió de dotar-nos d'un sistema informàtic que ens pugui permetre aquest accés. S'hauria de realitzar dins d'unes normes de seguretat, i respectant la llei orgànica de protecció de dades", diu Daví Navarro. "Això ens permetria actuar d'una manera més ràpida i eficaç dins de la legalitat, i acabar amb la situació de desempament en què es troben molts impagats". De fet, segons el col·lectiu de procuradors, el retard en l'execució d'aquesta mena de sentències afecta la seguretat jurídica d'empreses i ciutadans.

MÉS TRANSPARÈNCIA. Per poder portar a terme totes aquestes mesures, la Procura considera indispensable la creació de dos òrgans que supervisarien la correcta

El col·lectiu estableix propostes que afecten tots els estaments judicials

Els canvis busquen equiparar la professió al nivell de països com França i Alemanya

MARTA JORDI

Actualització dels sistemes. El col·lectiu demana més inversió en la modernització de l'administració.

execució d'aquestes pràctiques. Per una banda, el col·lectiu proposa la posada en marxa d'una Oficina Mixta d'Execució, que reuniria recursos humans procedents de la procura i de l'oficina judicial dedicats a la resolució de determinats aspectes de l'execució de sentències de la manera més àgil possible. Per l'altra, el pla estratègic estableix la creació de l'Observatori de l'Execució Judicial de Catalunya, un òrgan que naixeria per aportar transparència a les execucions i per facilitar el bon govern. Aquest organisme avaluarà informes sobre la mesures necessàries per a la millora dels mecanismes i les normatives implicades.

En aquest sentit, el pla estratègic de la Procura també posa de manifest la necessitat de reformar algunes lleis processals. **"S'encarregaria un estudi a un equip d'experts en**

Dret Processal perquè avaluessin i efectuassin les seves propostes sobre les reformes necessàries de l'actual ordenament legal", indica Daví Navarro. **"L'objectiu és que les execucions judicials guanyin en eficàcia i en eficiència i mantenint la seguretat jurídica del sistema"**.

Una anàlisi exhaustiva de la situació actual permetria, segons el col·lectiu de procuradors, posar remei a situacions que actualment es donen a Catalunya, on, segons dades de la Fundació Wolters-Kluwer, menys del 45% de les sentències d'execució arriben a bon port. Una anàlisi que prendria com a base altres sistemes jurídics europeus en què la figura del procurador ocupa un lloc destacat com a agent especial d'execució, tal com passa a França, Alemanya, Bèlgica i Holanda. ★

MARTA JORDI

Notificacions. Els procuradors dels tribunals són els encarregats de portar al dia tots els tràmits.

Una transformació imposada per decret

L'avantprojecte de llei de serveis i col·legis professionals del Ministeri d'Economia transforma el perfil de l'activitat professional

A. P. || MONOGRÀFICS

Una de freda i una altra de calenta. Així es podria resumir la situació que estan vivint els professionals de la Procura amb l'avantprojecte de llei de serveis i col·legis professionals. Des del Ministeri d'Economia, cartera que promou aquesta reforma, s'assegura que el text, que ha patit innombrables revisions, pretén afavorir la competència i la liberalització de serveis. L'avantprojecte, que es va aprovar el 2 d'agost del 2013, ha generat un gran enrenou entre advocats i procuradors i no menys tensions amb altres carteres ministerials, com la de Justícia, ja que estableix contradiccions en relació amb les funcions i les competències de la procura.

AVANÇ POSITIU. Després de l'última revisió, la llei manté la col·legiació obligatòria. Actualment, 1.000 professionals exerceixen com a procuradors dels tribunals a Catalunya, dels quals 600 estan col·legiats a la demarcació de Barcelona. Un dels grans triomfs que ha aconseguit la Procura, en l'última modificació de l'esborrany, és la supressió de l'apartat que permetia l'exercici simultani de l'advocacia i la procura. Aquest va ser un dels punts que va fer saltar les alarmes ja que suposava un greu greuge per als procuradors, un col·lectiu minoritari respecte al dels advocats. Actualment, el llicenciat o graduat en Dret que exerceixi com

EL PROCURADOR

Una figura desconeguda

► Encara que el seu origen se situa a l'antiga Roma, el procurador dels tribunals és, en molts casos, una figura desconeguda per a la majoria de la població. El seu objectiu principal és la representació d'aquells ciutadans, empreses o entitats que són part de qualsevol tipus de procés judicial. D'aquesta manera, la part representada no haurà d'anar al jutjat cada vegada que hagi de notificar algun tràmit, sinó que el procurador actuarà en el seu nom. Per una altra banda, el procurador, que a més de defensar els interessos del seu client també té l'obligació d'agilitzar la tramitació dels expedients judicials, serà l'encarregat de garantir que tot el procés compleixi les normes previstes. La comunicació entre procurador, client i el seu advocat serà constant. Els professionals de la Procura són llicenciats o graduats en Dret amb un exhaustiu coneixement en Dret Processal.

a advocat no pot ser procurador i viceversa. Per a tranquil·litat de molts, l'última modificació de l'articulat manté la incompatibilitat entre les dues professions, tal com preveu la llei d'enjudiciament civil del Ministeri de Justícia, encara que proposa modificar la llei de societats professionals per permetre que els dos col·lectius s'integrin en una mateixa associació. D'aquesta manera, el client tindria la possibilitat d'obtenir una atenció integral a través d'una sola associació professional.

REDUCCIÓ ARANZELÀRIA.

Una altra de les polèmiques que ha provocat aquesta llei és la reducció dels aranzels que cobren els procuradors. Per exemple, segons estableix l'avantprojecte de llei, es reduiria un 10% la quantitat a pagar quan la quantia del procediment sigui de fins a 601.012 euros, una situació que inclou la gran majoria de casos. Les quantitats previstes per la llei tenen caràcter de màxim, així que els procuradors estaran obligats a entregar un pressupost previ als seus clients i que aquest reflecteixi si hi ha una reducció en els honoraris. Per una altra banda, l'articulat també preveu que la quantia global que podran cobrar els procuradors per un mateix assumpte, citació o procés no podrà excedir els 75.000 euros. La llei de serveis i col·legis professionals tindrà llum verda quan sigui aprovada pel Consell de Ministres, encara que, amb el debat generat, aquest moment encara és lluny. ★

IGNACIO LÓPEZ CHOCARRO

PRESIDENT DEL CONSELL DE COL·LEGIS DE PROCURADORS DELS TRIBUNALS DE CATALUNYA

“La justícia no és un mercat, sinó un pilar essencial de l'Estat de dret”

► La llei de col·legis professionals, promoguda per Economia, enterboleix el futur de la Procura

► El col·lectiu demana unir esforços entre tots els estaments judicials per optimitzar el sistema

Ángela Plaza | MONOGRÀFICS

Com afecta la professió l'aprovació de la llei de col·legis professionals del Ministeri d'Economia?

—Si es manté tal com es va aprovar el 2 d'agost del 2013, posaria en perill el futur de la professió i també de 50.000 llocs de treball. De totes maneres, si aquesta reforma beneficiés l'interès general de la ciutadania, millorant la justícia, el nostre col·lectiu assumiria que hem de reconvertir-nos en advocats.

El més preocupant d'aquesta situació és que es tracta d'una reforma, en el seu text inicial, amb què creiem que el gran perjudicat és el ciutadà perquè ataca frontalment una cosa que funciona perfectament. El que han de fer els polítics és millorar l'estat actual de les coses, no portar a terme una reforma que empitjorà el que ja tenim.

—Algunes persones creuen, potser per desconeixement, que el procurador és prescindible. ¿Què en pensa?

—Hem de reconèixer que no hem sabut comunicar a la ciutadania la importància d'un procurador dins d'un procediment, ni els esforços econòmics que hem realitzat des dels 67 col·legis d'Espanya amb un servei de notificacions que estalvia a l'Administració de Justícia prop de 300 milions d'euros. El 2013, el nostre col·lectiu va canalitzar 80 milions de notificacions, amb una taxa d'execució diària i amb un marge d'error del 0,05%. Les persones no coneixen la feina d'un procurador fins que no s'enfronten a un procés judicial. Els tràmits processals són complicats i requereixen un expert en Dret Processal perquè els gestioni.

—¿Un advocat pot ser procurador amb plenes garanties?

—Creiem que el 90% dels advocats no poden, ni volen, assumir amb garanties les funcions d'un procurador que, a més de representar els interessos dels seus clients, assumeix un compromís, unes funcions semipúbliques, com a col·laborador de l'Administració de Justícia. Determinades competències i funcions les portem a terme d'una manera absolutament objectiva, separant els interessos dels nostres representats i complint amb l'administració. En canvi, les funcions de defensa que realitza un advocat estan sempre fetes des d'una posició subjectiva, i això provocaria un possible conflicte d'interès.

—¿Com explica la contradicció entre la llei del Ministeri de Justícia, que

Al seu despatx. López Chocarro, a la sala de reunions on es va portar a terme aquesta entrevista.

els atorga més competències, i la llei d'Economia, que els les retira?

—El Ministeri d'Economia ha entrat en una qüestió que afecta directament l'exercici d'un servei públic tan essencial com és la Justícia i creiem que això respon a la influència de la Comissió Nacional del Mercat de la Competència, que, amb tots els respectes, en sap molt poc, per no dir res, de com funciona l'Administració de Justícia. És un error molt gran voler tractar la justícia com si fos un mercat més, oblidant que es tracta d'un pilar bàsic dins de l'Estat de dret i que representa un servei públic essencial. Això pot comportar conseqüències molt perilloses en el futur. A més, tinc seriosos dubtes que la comissió estigui legitimada per emetre judicis de valor sobre lleis que afecten de manera directa el dret a una justícia efectiva.

Els informes emesos al nostre favor han estat unànimes. Primer, des del Ministeri de Justícia; després, des del Consell General del Poder Judicial, el Defensor del Poble i tots els governs

SOLUCIONS

“La classe política ha de millorar la situació actual, no iniciar una reforma per empitjorar el que ja funciona”

“Assumint un grau més elevat de competències, podríem agilitzar la tramitació dels processos”

autonòmics. Aquestes postures han estat plenament ratificades pel Consell d'Estat, que va emetre un informe a principis del 2014 que ha rebut el suport de tots els estaments judicials. Sembla que aquest informe és el que més ha influït en la modificació de l'avantprojecte inicial.

—¿Quines accions més s'estan portant a terme per revalorar la figura del procurador?

—Des del Ministeri de Justícia s'estan intentant posar en pràctica aquells postulats que es van incloure en el *Llibre Blanc de la Justícia*, del 1997. Aquí, per millorar la tramitació dels processos judicials, es recomana que els procuradors assumim més competències.

Aquestes indicacions també van ser incloses en el Pacte d'Estat per la Justícia, del 2001 i, posteriorment, es van recollir en la llei orgànica del poder judicial, del 2003. El maig del 2013, un avantprojecte de la llei d'enjudiciament civil també incloïa més competències per a la nostra professió.

—¿La justícia del nostre país funciona com hauria de funcionar?

—A diferència del que ha passat amb altres administracions públiques, com la Sanitat o la Hisenda, que s'han modernitzat moltíssim, el ciutadà no té la percepció que la justícia sigui tan efectiva com hauria de ser. Els procediments es dilaten en excés, sobretot en casos especialment mediàtics. Per poder disposar d'una justícia àgil, efectiva i ràpida es necessiten més mitjans tecnològics. No té sentit que hi hagi problemes de coordinació entre els diferents jutjats d'Espanya per la incompatibilitat dels programes informàtics.

Tampoc hem d'oblidar el gran dèficit de jutges que té la justícia espanyola, amb 10 jutges menys per cada 100.000 habitants respecte a la mitjana d'Europa. Els funcionaris també estan sotmesos a una gran càrrega de feina a causa de les retallades i tampoc se'ls ha reconegut l'esforç que estan fent. La nostra justícia és millor que en altres països, sens dubte, però encara tenim un ampli marge de millora.

—¿Què opina sobre algunes veus crítiques que veuen com una intromissió que els procuradors assumeixin algunes competències del funcionari?

—S'ha de deixar molt clar que en cas que les nostres propostes pretenguin privatitzar la justícia ni suprimir llocs de treball, sinó optimitzar els recursos públics de què disposem. Si un procurador s'ocupa dels processos que són competència seva, el funcionari podrà dedicar-se a altres tasques i, entre tots, arribar a una justícia més àgil i eficaç.

—¿Quines són les principals mesures del Pla Estratègic de la Procura?

—És un pla molt ambiciós amb un conjunt d'idees i propostes que afecten jutges, secretaris judicials, funcionaris, advocats i procuradors. Proposem descentralitzar alguns processos per convertir el procurador en un professional de la fase d'execució, com passa en països com França. No volem treure competències a ningú, sinó que creiem que les indicacions recollides al Pla Estratègic ens permetrien executar, per delegació del jutge i del secretari judicial, amb un estricte control per part de tots dos. Si el procurador es convertís en el professional que s'ocupa de les execucions, es guanyaria moltíssima agilitat. D'aquesta manera, es podrien dedicar la resta de recursos a altres parts del procediment, i això seria un gran avanç, sobretot en jurisdiccions molt congestionades. ★